

تجزیه و تحلیل فرهنگی تصاویر کتاب زبان انگلیسی پایه هفتم از منظر دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد (کرمانج)

سیدمحمدرضا عادل*

فاطمه طالبیان**

چکیده

کتاب زبان انگلیسی (پایه هفتم) کتابی است که به‌تازگی برای فراگیران زبان انگلیسی طراحی و منتشر شده است. هدف نویسندگان بومی کردن محتوا، شکل، و تصاویر این کتاب بر اساس فرهنگ ایرانی است. هدف این تحقیق تجزیه و تحلیل تصاویر کتاب از منظر دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد (کرمانج) است. ابزار استفاده‌شده در این تحقیق پرسش‌نامه است که از طریق محققان طراحی و اعتباربخشی شده و^۱ شامل مصاحبه‌ای نیمه‌آزاد (semi-structured) است. ۱۸۲ دانش‌آموز (۷۷ دانش‌آموز ترک، ۵۷ دانش‌آموز فارس، و ۴۸ دانش‌آموز کرد) در این تحقیق شرکت کردند. با استفاده از آزمون خی دو و تجزیه و تحلیل نتایج نشان داده شد که برخی از تصاویر به‌درستی انتخاب نشده‌اند و تفاوت‌هایی در فهم، تفسیر معنا، و هدف آن تصاویر در دانش‌آموزان دیده شد. می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که به‌هنگام انتخاب تصاویر بهتر است به خرده‌فرهنگ‌های ایرانی هم توجه شود.

کلیدواژه‌ها: تصویر، فرهنگ، زبان، دانش‌آموزان ترک، دانش‌آموزان فارس، دانش‌آموزان کرد.

* استادیار دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه حکیم سبزواری (نویسنده مسئول) Adelzero@yahoo.co.uk

Adel@hsu.ac.ir

** کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی، دانشگاه حکیم سبزواری Talebian_f@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۲/۲۶، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۲/۱

۱. مقدمه

ایران کشوری پهناور با تاریخی کهن و فرهنگی اصیل و دینی است که دانش‌آموزانی با گویش‌های مختلف در آن تحصیل می‌کنند. از آن‌جا که کتب درسی آموزش و پرورش در سراسر کشور یک‌سان عرضه می‌شود، تنوع گویش‌ها، زبان‌ها، و فرهنگ‌ها کار را برای نویسندگان و طراحان کتب درسی بسیار سخت کرده است. در نظر گرفتن فرهنگ‌ها و روش‌های زندگی افراد و سعی در ارتباط برقرار کردن با دانش‌آموزان برای جذب آن‌ها و تفهیم دروس و مفاهیم علمی کاری دشوار و مستلزم تحقیق و مطالعه بسیار است. این مشکل در تدوین و تهیه کتب آموزش زبان انگلیسی بیش‌تر جلوه می‌کند. یادگیری زبانی بیگانه با فرهنگی متفاوت همراه با حفظ ارزش‌های فرهنگی و دینی به نسبت سایر دروس کار را بسیار دشوارتر می‌کند. نویسندگان این مقاله برآن‌اند تصاویر کتاب تازه تألیف شده زبان انگلیسی پایه هفتم را از منظر فرهنگ گروهی از دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد بررسی کنند.

تجارب یادگیری با استفاده از بسیاری از محرک‌ها و وسایل کمک‌آموزشی تقویت می‌شود؛ یکی از مهم‌ترین این محرک‌ها و وسایل کمک‌آموزشی تصاویر است (Kourdis and Zafiri, 2010). زبان‌آموزان در صورتی زبانی را بهتر یاد می‌گیرند که مطالب آموزشی حواس پنج‌گانه آنان را به بیش‌ترین میزان ممکن درگیر کند (Brown, 2001).

آن‌چه چشم می‌بیند و در حافظه بصری ثبت می‌شود، این امکان را برای زبان‌آموزان فراهم می‌کند که آن‌ها را به راحتی بازآوری کنند و به خاطر آورند. انتقال مفاهیم و اطلاعات از حافظه موقت به حافظه دائم نیز از طریق این روش با سرعت بیش‌تری انجام می‌شود. تصاویر به زبان‌آموزان کمک می‌کند که یادگیری زبان را از راهی عینی و ماندگار و از طریق یادگیری مؤثر و شناختی فراگیرند (Underwood, 1989).

به باور ویگوتسکی (۱۹۸۷)، دانش مردم و طرز فکرشان از طریق بافت فرهنگی و تاریخی، که در آن رشد می‌یابند، شکل می‌گیرد. هر فرهنگی یک‌سری ابراهای ذهنی، مانند زبان، راه‌حل مسئله و روش‌های حافظه دارد که آن را به اعضای خود انتقال می‌دهد.

فرهنگ و ارتباطات دو مقوله جدایی‌ناپذیرند؛ زیرا فرهنگ نه فقط مشخص می‌کند که چه کسی با چه کسی و درباره چه صحبت می‌کند و چگونه این ارتباط پیش می‌رود، بلکه به تعیین این مسئله کمک می‌کند که چگونه مردم پیام‌ها را رمزگشایی می‌کنند یا به معانی‌ای که برای پیام‌هایشان در نظر دارند و هم‌چنین شرایطی که در آن پیام‌های

گونگون ممکن است فرستاده شود یا نشود توجه می‌کنند یا آن‌ها را تفسیر می‌کنند (Samovar et al., 1981)؛ فرهنگ اساس ارتباط است.

تصاویر این کتاب با توجه به سن دانش‌آموزان این پایه و از دیدگاه سه دانش‌آموز ترک، کرد، و فارس بررسی شده است تا تطابق داشتن یا نداشتن تصاویر با این رده سنی مشخص شود و نیز مشخص شود که آیا دانش‌آموزان مذکور با توجه به داشتن خرده‌فرهنگ‌های متفاوت با تصاویر کتاب آشنایی دارند و می‌توانند با آن‌ها ارتباط برقرار کرده و هدف از آن تصاویر را درک کنند؟ و این که آیا طراحان و نویسندگان کتاب توانسته‌اند ادعایشان را مبنی بر تألیف این کتاب بر پایه فرهنگ اصیل و هویت ارزش‌مند اسلامی-ایرانی به عرصه ظهور برسانند؟ در این تحقیق سعی شده است به این دو پرسش کلی پاسخ داده شود:

۱. آیا تصاویر کتاب انگلیسی پایه هفتم برای دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد خراسان گویا و جذاب است؟

۲. آیا در میان دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد درباره فهم تصاویر کتاب زبان انگلیسی پایه هفتم اختلاف معنی‌داری وجود دارد؟

۲. روش تحقیق

در این تحقیق توصیفی از روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی شده (stratified random sampling) استفاده شده است. ترکیب نمونه‌گیری تصادفی با شکلی از گروه‌بندی منطقی، روشی بسیار مؤثر برای تحقیقاتی با قصد خاص است. در این نمونه‌گیری جمعیت آماری به گروه‌های مد نظر تقسیم و از هر گروه به طور تصادفی نمونه‌گیری می‌شود (Dornyei, 2007).

۱.۲ شرکت‌کنندگان در این تحقیق

در این تحقیق ۱۸۲ دانش‌آموز دختر و پسر پایه هفتم شرکت کردند که ۴۸ نفرشان دانش‌آموزان کرمانج (کردهای خراسان) از شهرستان درگز و ۷۷ نفرشان دانش‌آموزان ترک‌زبان (ترک خراسان) از شهرستان درگز و ۵۷ نفرشان دانش‌آموزان فارس‌زبان از شهرستان نیشابورند. در این تحقیق جنسیت دانش‌آموزان مد نظر نبوده است و تعداد دختران و پسران به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند. بیش‌تر شرکت‌کنندگان (حدود ۱۵۰ نفر) از مدارس نمونه و تیزهوشان این دو شهرستان انتخاب شده‌اند؛ بنابراین تحقیقات بیش‌تر با جمعیت‌های گونگون قدرت تعمیم‌پذیری نتایج را افزایش می‌دهد.

در بیوگرافی دانش‌آموزان از آنان خواسته شده بود که زبان مادری و پدری و زبانی را که خودشان در خانه و محله با آن صحبت می‌کنند ذکر کنند تا دانش‌آموزانی انتخاب شوند که زبان پدری و مادری‌شان یکسان باشد تا تداخل فرهنگی در پاسخ‌هایشان ایجاد نشود. برای مثال دانش‌آموزی کرمانج فرض شده که زبان پدری، مادری و زبان خودش کرمانج باشد؛ این فرض درباره دانش‌آموزان ترک و فارس نیز صادق است.

۲.۲ ابزار تحقیق

ابزار جمع‌آوری داده در این تحقیق پرسش‌نامه‌ای تصویری با ۱۰ پرسش بود که همه شرکت‌کنندگان به آن پاسخ دادند (پیوست ۱). اساس تحقیق‌های علمی سعی بر یافتن پاسخ پرسش‌ها به روشی منظم و سیستماتیک است؛ بنابراین هیچ شکی نیست که پرسش‌نامه یکی از محبوب‌ترین ابزار تحقیقی به‌کاررفته در علوم اجتماعی است. هم‌چنین با ۱۵ نفر از این دانش‌آموزان (۵ نفر کرمانج، ۵ نفر ترک‌زبان، و ۵ نفر فارس)، که به‌طور تصادفی انتخاب شده بودند، مصاحبه حضوری انجام شد. شایان ذکر است که بیش‌تر مردم در مصاحبه احساس راحتی می‌کنند؛ زیرا این امکان وجود دارد که مصاحبه در موقعیت‌های گوناگون انجام شود و برای فراهم کردن داده‌های عمقی قادر است چندین موضوع مختلف را در بر گیرد. مصاحبه روش طبیعی و اجتماعی پذیرفته‌شده برای جمع‌آوری اطلاعات است (Dornyei, 2007).

۳.۲ روند انجام کار

برای تهیه پرسش‌نامه تصویری، نخست تصویرهای کتاب از بعد فرهنگی به‌طور دقیق بررسی شد. سپس تصویرهایی که حدس زده می‌شد بعضی از فرهنگ‌های ایرانی آشنایی لازم را با آنها ندارند یا این‌که فرهنگ‌های گوناگون ایرانی برداشت مختلفی از آنها دارند، که ممکن است مطابق با اهداف مؤلفان کتاب نباشد، انتخاب شدند. سپس این تصاویر به ۵ دانش‌آموز پایه هفتم نشان داده شد (جامعه آماری کوچک) و از آنها خواسته شد نظرشان را درباره آن تصاویر بیان کنند و به پرسش‌های طرح‌شده درباره آن تصاویر پاسخ دهند. این کار به منظور روایی‌سنجی پرسش‌نامه صورت گرفت تا مشخص شود که آیا دانش‌آموزان می‌توانند با پرسش‌های پرسش‌نامه ارتباط برقرار کرده، هدف و منظور پرسش را درک کنند.

این تصاویر به همراه پرسش‌های پرسش‌نامه (پیوست ۱) گنجانده شد. در این پژوهش سعی شده است که تصاویر از لحاظ کیفیت و اندازه با تصاویر کتاب مطابق باشد تا برداشت دانش‌آموزان از تصاویر پرسش‌نامه و تصاویر کتاب متفاوت نباشد و به واقعیت نزدیک‌تر باشد (پیوست ۱). در این پرسش‌نامه سعی شده است که کم‌تر از پرسش‌های چهارگزینه‌ای و بله - خیر استفاده شود تا دانش‌آموز بتواند نظرها و برداشت‌هایش از تصاویر را آزادانه و بی‌قید و شرط بیان کند. با فراهم کردن آزادی بیش‌تر برای بیان نظرها، پرسش‌های باز (Open-ended questions) به نسبت پرسش‌های کاملاً کمی، داده‌های بسیار غنی‌تری فراهم می‌کنند (Dornyei, 2007). سپس این پرسش‌نامه در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت. قبل از جواب دادن به پرسش‌ها هدف از انجام این تحقیق برای دانش‌آموزان بیان شد تا با نگرش بهتر و مثبت و دقت بیش‌تری به پرسش‌ها پاسخ دهند؛ سپس پاسخ‌های دانش‌آموزان (تعداد و درصد آن‌ها) به تفکیک زبان‌ها در جدولی گنجانده شد که در بخش آنالیز داده‌ها آورده شده است.

هم‌چنین با ۱۵ نفر از دانش‌آموزان مصاحبه‌ی حضوری انجام شد و از آنان خواسته شد تا نظر کلی‌شان را درباره‌ی تصاویر کتاب و تطابق تصاویر کتاب با فرهنگ اسلامی و ایرانی بیان کنند. شرح کامل پرسش‌های مصاحبه و جواب‌های دانش‌آموزان در بخش آنالیز داده‌ها آورده شده است.

۳. یافته‌ها و بحث

پس از جمع‌آوری پاسخ‌نامه‌ها، پاسخ‌های همه‌ی دانش‌آموزان بررسی شد. سپس بر اساس فراوانی به‌دست‌آمده، پاسخ‌ها بر اساس هر پرسش طبقه‌بندی شد. نتایج در جداول ۱ آمده است.

جداول زیر، پرسش‌های پرسش‌نامه، تعداد پاسخ‌ها، و درصد آن‌ها را به تفکیک زبان نشان می‌دهند. بررسی این جداول، فراوانی و درصد پاسخ‌ها و نیز مقدار احتمال به‌دست‌آمده از آزمون‌های دو و مشاهده وجود داشتن یا نداشتن اختلاف معنی‌دار بین پاسخ‌های دانش‌آموزان، ما را در امر ارزیابی تصاویر کتاب زبان پایه هفتم کمک می‌کند.

نخستین پرسش مربوط به جلد کتاب است و این‌که آیا این تصویر (پیوست ۱) را همه‌ی دانش‌آموزان این پایه و همه‌ی اقشار و دانش‌آموزان ایرانی درک می‌کنند و آیا طراح آن توانسته است هدف مد نظر را به‌خوبی در قالب تصویر بیان کند؟

جدول ۱. معانی مختلف درک دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد از جلد کتاب و درصد و فراوانی مربوط به آنها

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۸۳	۱۵	۲۹	۳۹	تعداد	بین‌المللی بودن زبان
%۴۵/۶	%۳۱/۳	%۵۰/۹	%۵۰/۶	درصد	
%۴۵/۶	%۸/۲	%۱۵/۹	%۲۱/۴	مجموع	
۴۳	۱۱	۲۰	۱۲	تعداد	صحبت کردن مردم جهان به زبان‌های مختلف
%۲۳/۶	%۲۲/۹	%۳۵/۱	%۱۵/۷	درصد	
%۲۳/۶	%۶/۰	%۱۱/۰	%۶/۶	مجموع	
۳۳	۹	۷	۱۷	تعداد	اشاره به زبان ندارد
%۱۸/۱	%۱۸/۸	%۱۲/۳	%۲۲/۱	درصد	
%۱۸/۱	%۴/۹	%۳/۸	%۹/۳	مجموع	
۱	۱	۰	۰	تعداد	انگلیسی صحبت کردن افراد
%۰/۵	%۲/۱	%۰/۰	%۰/۰	درصد	
%۰/۵	%۰/۵	%۰/۰	%۰/۰	مجموع	
۲	۲	۰	۰	تعداد	صحبت همه به یک زبان
%۱/۱	%۴/۲	%۰/۰	%۰/۰	درصد	
%۱/۱	%۱/۱	%۰/۰	%۰/۰	مجموع	
۲۰	۲۰	۱	۹	تعداد	بدون جواب یا نامفهوم
%۱۱/۰	%۲۰/۸	%۱/۸	%۱۱/۷	درصد	
%۱۱/۰	%۵/۵	%۰/۵	%۴/۹	مجموع	
۱۸۲	۴۸	۵۷	۷۷	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۴	%۳۱/۳	%۴۲/۳	مجموع	

جدول ۲. آزمون خنی دو معانی مختلف درک دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد از جلد کتاب

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۰۰۳	۱۰	^a ۲۷/۰۴۶	آزمون خنی دو پیرسون
۰/۰۰۲	۱۰	۲۸/۴۲۷	نسبت درست‌نمایی
۰/۰۴۹	۱	۳/۸۷۴	پیوند خطی - خطی
		۱۸۲	تعداد نمونه‌های معتبر

با توجه به آمار به دست آمده، ۵۰ درصد دانش آموزان ترک و فارس و ۳۰ درصد دانش آموزان کرد (با توجه به برداشت شخصی خود از جلد کتاب) به بین المللی بودن زبان انگلیسی و این که باید این زبان را فراگرفت اشاره کرده اند. هم چنین ۳۵ درصد دانش آموزان فارس و ۲۳ درصد دانش آموزان کرد و ۱۶ درصد دانش آموزان ترک اذعان داشته اند که تصویر نشان دهنده این است که مردم جهان به زبان های مختلف صحبت می کنند.

۲۲ درصد دانش آموزان ترک و ۱۹ درصد دانش آموزان کرد و ۱۲ درصد دانش آموزان فارس در تفسیر این تصویر هیچ اشاره ای به زبان نکرده اند.

بر اساس این آمار و نیز با توجه به مقدار احتمال به دست آمده از آزمون خبی دو (مقدار احتمال = ۰/۰۰۲) میان درک تصویر جلد کتاب در دانش آموزان ترک، فارس، و کرد با سطح اطمینان ۹۵ درصد و در سطح خطای ۵ درصد تفاوت معنی داری وجود دارد و این امر نشان دهنده این است که طراح جلد کتاب به خوبی نتوانسته است با دانش آموزان در این پایه و دانش آموزان مختلف ایران ارتباط برقرار کند و هدف مد نظر را به دانش آموزان تفهیم کند و این در حالی است که اولین تصویری که دانش آموز با آن مواجه می شود جلد کتاب است که برای دانش آموز پیش زمینه ای از محتویات و هدف اصلی کتاب است. پس درک صحیح از تصویر و جذابیت تصویر جلد کتاب امری بسیار ضروری و مهم است که طراحان و ناشران کتاب باید بیش تر به آن توجه کنند.

پرسش دوم مربوط به دو عکس مشاغل از بخش فرهنگ لغت تصویری پایان کتاب است و از دانش آموزان خواسته شده نام مشاغل را بنویسند. هدف از طرح این پرسش این بوده است که آیا دانش آموزان ترک، فارس، و کرد با پیشینه های مختلف زبانی و فرهنگی، قادرند این مشاغل از طریق تصاویر تشخیص دهند یا خیر.

جدول ۳. درصد و فراوانی درک تصاویر مربوط به مشاغل در دانش آموزان ترک، فارس، و کرد (تصویر اول)

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۱۶۹	۴۱	۵۷	۷۱	تعداد	درست
%۹۲/۹	%۸۵/۴	%۱۰۰/۰	%۹۲/۲	درصد	
%۹۲/۹	%۲۲/۵	%۳۱/۳	%۳۹/۰	مجموع	
۱۳	۷	۰	۶	تعداد	نادرست
%۷/۱	%۱۴/۶	%۰/۰	%۷/۸	درصد	
%۷/۱	%۳/۸	%۰/۰	%۳/۳	مجموع	

۱۴۰ تجزیه و تحلیل فرهنگی تصاویر کتاب زبان انگلیسی پایه هفتم ...

۱۸۲	۴۸	۵۷	۷۷	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۴	%۳۱/۳	%۴۲/۳	مجموع	

جدول ۴. آزمون خی دو درک تصاویر مربوط به مشاغل در دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد (تصویر اول)

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۰۱۵	۲	^a ۸/۴۴۰	آزمون خی دو پرسون
۰/۰۰۳	۲	۱۱/۶۴۰	نسبت درست‌نمایی
۰/۲۷۸	۱	۱/۱۷۵	پیوند خطی - خطی
		۱۸۲	تعداد نمونه‌های معتبر

درباره عکس اول بر اساس جداول و آزمون خی دو در بین دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد اختلاف معنی‌داری در سطح خطای ۵ درصد و با سطح اطمینان ۹۵ درصد وجود دارد (مقدار احتمال برابر ۰/۰۳ است که کم‌تر از ۰/۰۵ است). ۹۲ درصد دانش‌آموزان ترک، ۱۰۰ درصد دانش‌آموزان فارس، و ۹۳ درصد دانش‌آموزان کرد به پرسش جواب صحیح (پیش‌خدمت یا گارسون) داده‌اند.

جدول ۵. درصد و فراوانی درک تصاویر مربوط به مشاغل در دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد (تصویر دوم)

مجموع	زبان			تعداد	درست
	کرد	فارس	ترک		
۹۲	۱۸	۴۱	۳۳	تعداد	درست
%۵۰/۵	%۳۷/۵	%۷۱/۹	%۴۲/۹	درصد	
%۵۰/۵	%۹/۹	%۲۲/۵	%۱۸/۱	مجموع	
۹۰	۳۰	۱۶	۴۴	تعداد	نادرست
%۴۹/۵	%۶۲/۵	%۲۸/۱	%۵۷/۱	درصد	
%۴۹/۵	%۱۶/۵	%۸/۸	%۲۴/۲	مجموع	
۱۸۲	۴۸	۵۷	۷۷	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۵	%۱۰۰/۵	%۱۰۰/۵	%۱۰۰/۵	درصد	
%۱۰۰/۵	%۲۶/۴	%۳۱/۳	%۴۲/۵	مجموع	

جدول ۶. آزمون خی دو درک تصاویر مربوط به مشاغل در دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد (تصویر دوم)

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۰۰۰	۲	۱۵/۵۱۶	آزمون خی دو پرسون
۰/۰۰۰	۲	۱۵/۹۳۴	نسبت درست‌نمایی
۰/۹۵۱	۱	۰/۰۰۴	پیوند خطی - خطی
		۱۸۲	تعداد نمونه‌های معتبر

درباره عکس دوم نیز اختلاف معنی‌داری در سطح خطای ۵ درصد با سطح اطمینان ۹۵ درصد در بین دانش‌آموزان وجود دارد. مقدار احتمال ۰/۰۰۱ است که کم‌تر از ۰/۰۵ است. با توجه به آمار به دست آمده، ۴۳ درصد دانش‌آموزان ترک و ۷۲ درصد دانش‌آموزان فارس و ۳۸ درصد دانش‌آموزان کرد به تصویر پاسخ صحیح (کارمند) داده‌اند.

درباره عکس اول با توجه به آمار ذکر شده، اگرچه تفاوت معنی‌داری بین دانش‌آموزان وجود دارد، اما درصد پاسخ‌های صحیح تاحدودی بیان‌گر به‌کارگیری مناسب و صحیح این تصویر است و درباره عکس دوم می‌توان این‌گونه تصور کرد که این تصویر برای رساندن مفهوم کارمند چندان مناسب این رده سنی و نیز همه دانش‌آموزان نیست. در پرسش سوم یکی از تصویرهای دروس کتاب انتخاب شده و از دانش‌آموز خواسته شده نام تخته‌های به‌کاررفته در تصویر هوشمند و تخته سفید را بنویسد.

جدول ۷. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش سوم

مجموع	زبان				
	کرد	فارس	ترک		
۱۶۸	۴۲	۵۷	۶۹	تعداد	هوش‌مند درست
%۴۶/۲	%۴۳/۲	%۵۰/۰	%۴۴/۸	درصد	
%۴۶/۲	%۱۱/۵	%۱۵/۷	%۱۹/۰	مجموع	
۱۴	۶	۰	۸	تعداد	هوش‌مند نادرست
%۳/۸	%۶/۳	%۰/۰	%۵/۲	درصد	
%۳/۸	%۱/۶	%۰/۰	%۲/۲	مجموع	
۱۷۱	۴۴	۵۷	۷۰	تعداد	تخته سفید درست
%۴۷/۰	%۴۵/۸	%۵۰/۰	%۴۵/۵	درصد	
%۴۷/۰	%۱۲/۱	%۱۵/۷	%۱۹/۲	مجموع	

۱۱	۴	۰	۷	تعداد	تخته سفید نادرست
%۳/۰	%۴/۲	%۰/۰	%۴/۵	درصد	
%۳/۰	%۱/۱	%۰/۰	%۱/۹	مجموع	
۳۶۴	۹۶	۱۱۴	۱۵۴	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۴	%۳۱/۳	%۴۲/۳	مجموع	

جدول ۸. آزمون خی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش سوم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۰۵۲	۶	^a ۱۲/۴۷۰	آزمون خی دو پرسون
۰/۰۰۳	۶	۱۹/۷۸۰	نسبت درست‌نمایی
۰/۹۴۹	۱	۰/۰۰۴	پیوند خطی - خطی
		۳۶۴	تعداد نمونه‌های معتبر

۹۰ درصد دانش‌آموزان ترک و ۱۰۰ درصد دانش‌آموزان فارس و ۹۰ درصد دانش‌آموزان کرد به این پرسش پاسخ درست داده‌اند. این آمار و مقدار احتمال آزمون خی دو (۰/۰۰۳)، که حاکی از وجود تفاوت معنی‌دار در بین دانش‌آموزان است، نشان می‌دهد که دانش‌آموزان پایه هفتم و دانش‌آموزان مختلف با این تخته‌ها به طور یک‌سان آشنایی ندارند. در پرسش چهارم تصویر مکانی از فرهنگ لغت تصویری پایان کتاب انتخاب شده و از دانش‌آموزان خواسته شده هرچه از تصویر می‌فهمند بنویسند.

جدول ۹. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش چهارم

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۴۱	۴	۱۹	۱۸	تعداد	درست
%۲۳/۲	%۸/۳	%۳۶/۵	%۲۳/۴	درصد	
%۲۳/۲	%۲/۳	%۱۰/۷	%۱۰/۲	مجموع	
۱۳۶	۴۴	۳۳	۵۹	تعداد	نادرست
%۷۶/۸	%۹۱/۷	%۶۳/۵	%۷۶/۶	درصد	
%۷۶/۸	%۲۴/۹	%۱۸/۶	%۳۳/۳	مجموع	
۱۷۷	۴۸	۵۲	۷۷	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۷/۱	%۲۹/۴	%۴۳/۵	مجموع	

جدول ۱۰. آزمون خی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش چهارم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۰۰۴	۲	^a ۱۱/۱۶۰	آزمون خی دو پیرسون
۰/۰۰۲	۲	۱۲/۰۵۱	نسبت درست‌نمایی
۰/۱۱۶	۱	۲/۴۶۴	پیوند خطی - خطی
		۱۷۷	تعداد نمونه‌های معتبر

۲۳ درصد دانش‌آموزان ترک، ۳۷ درصد دانش‌آموزان فارس، و ۶۸ درصد دانش‌آموزان کرد به وجود حمام و توالت در این تصویر اشاره کرده‌اند و آزمون خی دو (مقدار احتمال ۰/۰۲ که از ۰/۰۵ کم‌تر است) نشان می‌دهد که بین دانش‌آموزان اختلاف معنی‌داری وجود دارد. با توجه به آمار و آزمون خی دو می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که گنجاندن این تصویر از مکانی نه‌چندان ایرانی (حمام شیشه‌ای و توالت فرنگی) با فرهنگ ایرانی و دانش‌آموزان مختلف ایران مانوس نیست.

در پرسش پنجم، تصویری از تصاویر خوراکی‌های فرهنگ لغت تصویری انتخاب شده و از دانش‌آموزان خواسته شده نام آن را بنویسند.

جدول ۱۱. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش پنجم

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۱۷۹	۴۷	۵۷	۷۵	تعداد	درست
%۹۸/۴	%۹۷/۹	%۱۰۰/۰	%۹۷/۴	درصد	
%۹۸/۴	%۲۵/۸	%۳۱/۳	%۴۱/۲	مجموع	
۳	۱	۰	۲	تعداد	نادرست
%۱/۶	%۲/۱	%۰/۰	%۲/۶	درصد	
%۱/۶	%۰/۵	%۰/۰	%۱/۱	مجموع	
۱۸۲	۴۸	۵۷	۷۷	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۴	%۳۱/۳	%۴۲/۳	مجموع	

جدول ۱۲. آزمون خی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش پنجم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۴۸۷	۲	۱/۴۳۹	آزمون خی دو پرسون
۰/۳۱۵	۲	۲/۳۱۱	نسبت درست‌نمایی
۰/۷۰۹	۱	۰/۱۳۹	پیوند خطی - خطی
		۱۸۲	تعداد نمونه‌های معتبر

با توجه به این که آمار پاسخ‌های درست بسیار مطلوب است (۹۷ درصد دانش‌آموزان ترک، ۱۰۰ درصد دانش‌آموزان فارس، و ۹۸ درصد دانش‌آموزان فارس) و نیز با توجه به مقدار احتمال در آزمون خی دو (۰/۳۱۵)، که نشان‌دهنده نبود تفاوت معنی‌دار در بین دانش‌آموزان ترک و فارس و کرد است، به نظر می‌رسد به‌کارگیری این تصویر بسیار مناسب و مطلوب است؛ بدین معنی که همه دانش‌آموزان در این رده سنی با این تصویر به‌خوبی آشنایند.

در پرسش ششم تصویری از کتاب انتخاب شده که مادر و پسری را در حال گفت‌وگو در آشپزخانه نشان می‌دهد. در بخش اول این پرسش از دانش‌آموز خواسته شده نام ده وسیله نسبتاً بزرگ این آشپزخانه را بنویسند.

جدول ۱۳. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش اول پرسش ششم

مجموع	زبان				
	کرد	فارس	ترک		
۱۱۶	۲۲	۳۳	۶۱	تعداد	درست
%۶۳/۷	%۴۵/۸	%۵۷/۹	%۷۹/۲	درصد	
%۶۳/۷	%۱۲/۱	%۱۸/۱	%۳۳/۵	مجموع	
۶۶	۲۶	۲۴	۱۶	تعداد	نادرست
%۳۶/۳	%۵۴/۲	%۴۲/۱	%۲۰/۸	درصد	
%۳۶/۳	%۱۴/۳	%۱۳/۲	%۸/۸	مجموع	
۱۸۲	۴۸	۵۷	۷۷	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۴	%۳۱/۳	%۴۲/۳	مجموع	

جدول ۱۴. آزمون خی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش اول پرسش ششم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۰۰۰	۲	^۳ ۱۵/۴۸۶	آزمون خی دو پیرسون
۰/۰۰۰	۲	۱۵/۸۹۴	نسبت درست‌نمایی
۰/۰۰۰	۱	۱۵/۰۴۵	پیوند خطی - خطی
		۱۸۲	تعداد نمونه‌های معتبر

بخش اول این پرسش به این منظور طراحی شده که مشخص شود آیا دانش‌آموزان با وسایل این آشپزخانه، از جمله هود، فر، و مایکروویو آشنایی دارند یا خیر؟ بر اساس آمار داده شده، ۷۹ درصد دانش‌آموزان ترک و ۵۸ درصد دانش‌آموزان فارس و ۴۶ درصد دانش‌آموزان کرد به هود و فر و مایکروفر اشاره کرده‌اند و با توجه به آزمون خی دو اختلاف معنی‌داری بین دانش‌آموزان ترک، فارس، و کرد وجود دارد.

درصد پاسخ‌های صحیح و مقدار احتمال آزمون خی دو بیان‌گر این مطلب است که دانش‌آموزان ایرانی این تصویر از آشپزخانه ایرانی را چندان تأیید نمی‌کنند (با توجه به گوناگونی دانش‌آموزها).

جدول ۱۵. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش دوم پرسش ششم

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۲۲	۶	۷	۹	تعداد	خیلی پول‌دار
%۱۲/۲	%۱۲/۲	%۱۲/۳	%۱۱/۸	درصد	
%۱۲/۲	%۳/۳	%۳/۹	%۵/۰	مجموع	
۹۸	۲۸	۳۲	۳۸	تعداد	پول‌دار
%۵۴/۱	%۵۸/۳	%۵۶/۱	%۵۰/۰	درصد	
%۵۴/۱	%۱۵/۵	%۱۷/۷	%۲۱/۰	مجموع	
۶۱	۱۴	۱۸	۲۹	تعداد	متوسط
%۳۳/۷	%۲۹/۲	%۳۱/۶	%۳۸/۲	درصد	
%۳۳/۷	%۷/۷	%۳۳/۷	%۱۶/۰	مجموع	
۱۸۱	۴۸	۵۷	۷۶	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۲۲	۶	۷	۹	تعداد	خیلی پول‌دار
%۱۲/۲	%۱۲/۲	%۱۲/۳	%۱۱/۸	درصد	
%۱۲/۲	%۳/۳	%۳/۹	%۵/۰	مجموع	
۹۸	۲۸	۳۲	۳۸	تعداد	پول‌دار
%۵۴/۱	%۵۸/۳	%۵۶/۱	%۵۰/۰	درصد	
%۵۴/۱	%۱۵/۵	%۱۷/۷	%۲۱/۰	مجموع	
۶۱	۱۴	۱۸	۲۹	تعداد	متوسط
%۳۳/۷	%۲۹/۲	%۳۱/۶	%۳۸/۲	درصد	
%۳۳/۷	%۷/۷	%۳۳/۷	%۱۶/۰	مجموع	
۱۸۱	۴۸	۵۷	۷۶	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۵	%۳۱/۵	%۴۲/۰	مجموع	

جدول ۱۶. آزمون خبی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش دوم پرسش ششم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۸۶۷	۴	۱/۲۶۷	آزمون خبی دو پرسون
۰/۸۶۷	۴	۱/۲۶۶	نسبت درست‌نمایی
۰/۳۹۷	۱	۰/۷۱۸	پیوند خطی - خطی
		۱۸۱	تعداد نمونه‌های معتبر

در بخش دوم این پرسش نظر دانش‌آموزان درباره سطح مالی این خانواده با توجه به تصویر خواسته شده که بیش‌ترین درصد پاسخ‌ها مربوط به پول‌دار بودن این خانواده است. با توجه به آزمون خبی دو نظر همه دانش‌آموزان در این باره یکسان است. دانش‌آموزان در پاسخ به قسمت سوم این پرسش دلایلشان مبنی بر پول‌دار دانستن این خانواده را وسایل گران‌قیمت و مدرن، طریقه چیدمان، لباس افراد و نوع وسایل گرمایش ذکر کرده‌اند. با توجه به پاسخ‌های دانش‌آموزان به سه بخش این پرسش می‌توان این پیش‌نهاد را ارائه کرد که از آن‌جا که غالب جمعیت ایران از طبقه متوسط‌اند، شاید بهتر باشد تصویری از آشپزخانه ایرانی معمولی به کار گرفته شود و البته به نمایش گذاشتن وسایل و غذاهای

سستی ایرانی هم‌چون آب‌گوشت، آش رشته و دیگ مسی برای ترویج و معرفی فرهنگ ایرانی بسیار مطلوب‌تر است.

جدول ۱۷. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش چهارم پرسش ششم

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۱۲۸	۳۹	۳۱	۵۸	تعداد	بله
%۷۳/۱	%۸۴/۸	%۵۶/۴۱	%۷۸/۴	درصد	
%۷۳/۱	%۲۲/۳	%۱۷/۷	%۳۳/۱	مجموع	
۴۷	۷	۲۴	۱۶	تعداد	خیر
%۲۶/۹	%۱۵/۲	%۴۳/۶	%۲۱/۶	درصد	
%۲۶/۹	%۴/۰	%۱۳/۷	%۹/۱	مجموع	
۱۷۵	۴۶	۵۵	۷۴	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۳	%۳۱/۴	%۴۲/۳	مجموع	

جدول ۱۸. آزمون خی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش چهارم پرسش ششم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۰۰۲	۲	^a ۱۲/۰۸۸	آزمون خی دو پیروان
۰/۰۰۳	۲	۱۱/۷۸۷	نسبت درست‌نمایی
۰/۷۵۷	۱	۰/۰۹۶	پیوند خطی - خطی
		۱۷۵	تعداد نمونه‌های معتبر

در بخش چهارم این پرسش نظر دانش‌آموزان درباره ایرانی بودن این آشپزخانه خواسته شده است. بر اساس جداول موجود، ۷۸ درصد دانش‌آموزان ترک، ۵۶ درصد دانش‌آموزان فارس، و ۸۵ درصد دانش‌آموزان کرد به ایرانی بودن این آشپزخانه رأی داده‌اند. اگرچه درصد بالای پاسخ مثبت به ایرانی بودن این آشپزخانه مطلوب است، اما تفاوت معنی‌دار بین دانش‌آموزان حاصل از مقدار احتمال آزمون خی دو (۰/۰۰۳)، به‌کارگیری تصویری از آشپزخانه با این مشخصات را دچار ابهام می‌کند.

در پرسش هفتم، تصویر مکانی (پارکینگ یا گاراژ) از فرهنگ لغت تصویری کتاب انتخاب شده است. از دانش‌آموز خواسته شده نام این مکان را بنویسد.

جدول ۱۹. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش هفتم

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۱۷۵	۴۶	۵۶	۷۳	تعداد	درست
%۹۶/۷	%۹۷/۹	%۹۸/۲	%۹۴/۸	درصد	
%۹۶/۷	%۲۵/۴	%۳۰/۹	%۴۰/۳	مجموع	
۶	۱	۱	۴	تعداد	نادرست
%۳/۳	%۲/۱	%۱/۸	%۵/۲	درصد	
%۳/۳	%۰/۶	%۰/۶	%۲/۲	مجموع	
۱۸۱	۴۷	۵۷	۷۷	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۰	%۳۱/۵	%۴۲/۵	مجموع	

جدول ۲۰. آزمون خی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش هفتم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۴۷۵	۲	۱/۴۸۹	آزمون خی دو پیرسون
۰/۴۷۶	۲	۱/۴۸۴	نسبت درست‌نمایی
۰/۳۰۶	۱	۱/۰۴۹	پیوند خطی - خطی
		۱۸۱	تعداد نمونه‌های معتبر

با توجه به درصد بالای پاسخ‌های صحیح (۹۵ درصد دانش‌آموزان ترک، ۹۸ درصد دانش‌آموزان فارس، و ۹۸ درصد دانش‌آموزان کرد) می‌توان این تصویر را برای معرفی پارکینگ مطلوب و مناسب دانست و هم‌چنین تفاوت معنی‌داری بین دانش‌آموزان (مقدار احتمال ۰/۴۷۵) وجود ندارد.

در پرسش هشتم تصویری از بخش دروس کتاب انتخاب شده که شامل دو تصویر کنار هم است.

در بخش اول این پرسش ۶۲ درصد دانش‌آموزان ترک، ۵۱ درصد دانش‌آموزان فارس، و ۶۵ درصد دانش‌آموزان کرد اذعان داشته‌اند که این دو تصویر به هم مربوط‌اند که با توجه به مقدار احتمال آزمون خی دو (۰/۲۹۹) تفاوت معنی‌داری در بین دانش‌آموزان وجود ندارد.

جدول ۲۱. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش اول پرسش هشتم

مجموع	زبان			تعداد	بله
	کرد	فارس	ترک		
۱۰۷	۳۱	۲۹	۴۷	تعداد	بله
%۵۹/۱	%۶۴/۶	%۵۰/۹	%۶۱/۸	درصد	
%۵۹/۱	%۱۷/۱	%۱۶/۰	%۲۶/۰	مجموع	
۷۴	۱۷	۲۸	۲۹	تعداد	خیر
%۴۰/۹	%۳۵/۴	%۴۹/۱	%۳۸/۲	درصد	
%۴۰/۹	%۹/۴	%۱۵/۵	%۱۶/۰	مجموع	
۱۸۱	۴۸	۵۷	۷۶	تعداد	مجموع
%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	%۱۰۰/۰	درصد	
%۱۰۰/۰	%۲۶/۵	%۳۱/۵	%۴۲	مجموع	

جدول ۲۲. آزمون خبی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش اول پرسش هشتم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۲۹۷	۲	۲/۴۲۸	آزمون خبی دو پرسون
۰/۲۹۹	۲	۲/۴۱۴	نسبت درست‌نمایی
۰/۹۱۸	۱	۰/۰۱۰	پیوند خطی - خطی
		۱۸۱	تعداد نمونه‌های معتبر

در بخش دوم از دانش‌آموزان خواسته شد با توجه به تصویر حدس بزنند که پدر و پسر در حال انجام چه کاری‌اند.

بر اساس آزمون خبی دو (۰/۵۰۴) اختلاف معنی‌داری در بین دانش‌آموزان دیده نمی‌شود.

جدول ۲۳. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش دوم پرسش هشتم

مجموع	زبان			تعداد	درست
	کرد	فارس	ترک		
۶۰	۱۹	۱۴	۲۷	تعداد	درست
%۳۶/۴	%۴۲/۲	%۳۰/۴	%۳۶/۵	درصد	
%۳۶/۴	%۱۱/۵	%۸/۵	%۱۶/۴	مجموع	

۱۰۵	۲۶	۳۲	۴۷	تعداد	نادرست
٪۶۳/۶	٪۵۷/۸	٪۶۹/۶	٪۶۳/۵	درصد	
٪۶۳/۶	٪۱۵/۸	٪۱۹/۴	٪۲۸/۵	مجموع	
۱۶۵	۴۵	۴۶	۷۴	تعداد	مجموع
٪۱۰۰/۰	٪۱۰۰/۰	٪۱۰۰/۰	٪۱۰۰/۰	درصد	
٪۱۰۰/۰	٪۲۷/۳	٪۲۷/۹	٪۴۴/۸	مجموع	

جدول ۲۴. آزمون خی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به بخش دوم پرسش هشتم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۵۰۵	۲	۱/۳۶۷	آزمون خی دو پرسون
۰/۵۰۴	۲	۱/۳۶۲	نسبت درست‌نمایی
۰/۶۲۱	۱	۰/۲۴۴	پیوند خطی - خطی
		۱۶۵	تعداد نمونه‌های معتبر

هدف از طرح پرسش نهم، که تصویری از درس اول کتاب است، این است که آیا دانش‌آموز می‌تواند از طریق دیدن تصویر در مرحله اول و بدون خواندن مکالمه درس به موضوع مکالمه پی ببرد یا خیر؟ (در این تصویر معلم در حال سلام و احوال‌پرسی با دانش‌آموزان است).

جدول ۲۵. درصد و فراوانی پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش نهم

مجموع	زبان			تعداد	
	کرد	فارس	ترک		
۷۵	۱۷	۱۸	۴۰	تعداد	درست
٪۴۰/۸	٪۳۴/۷	٪۳۱/۶	٪۵۱/۳	درصد	
٪۴۰/۸	٪۹/۲	٪۹/۸	٪۲۱/۷	مجموع	
۱۰۹	۳۲	۳۹	۳۸	تعداد	نادرست
٪۵۹/۲	٪۶۵/۳	٪۶۸/۴	٪۴۸/۷	درصد	
٪۵۹/۲	٪۱۷/۴	٪۲۱/۲	٪۲۰/۷	مجموع	
۱۸۴	۴۹	۵۷	۷۸	تعداد	مجموع
٪۱۰۰/۰	٪۱۰۰/۰	٪۱۰۰/۰	٪۱۰۰/۰	درصد	
٪۱۰۰/۰	٪۲۶/۶	٪۳۱/۰	٪۴۲/۴	مجموع	

جدول ۲۶. آزمون خبی دو پاسخ‌های درست و نادرست دانش‌آموزان به پرسش نهم

مقدار احتمال	درجه آزادی	احتمال	
۰/۰۴۳	۲	۶۳۱۳	آزمون خبی دو پرسون
۰/۰۴۲	۲	۶۳۲۱	نسبت درست‌نمایی
۰/۰۴۰	۱	۴/۲۰۵	پیوند خطی - خطی
		۱۸۴	تعداد نمونه‌های معتبر

با توجه به درصد پایین پاسخ‌های درست (۵۱ درصد دانش‌آموزان ترک، ۳۲ درصد دانش‌آموزان فارس، و ۳۵ درصد دانش‌آموزان کرد) و نیز تفاوت معنی‌دار بین پاسخ‌های دانش‌آموزان با توجه به مقدار احتمال آزمون خبی دو (۰/۰۴۲)، می‌توان گفت که این تصویر نتوانسته با دانش‌آموزان ارتباط برقرار کند و نیز نتوانسته هدف اصلی مکالمه و موضوع درس را بیان کند.

مصاحبه حضوری: در مصاحبه حضوری سه پرسش از دانش‌آموزان پرسیده شد که به شرح زیر است:

پرسش اول: بهترین تصویری که در این کتاب مورد پسند شما واقع شده و شما را جذب کرده کدام است؟

۸ نفر از دانش‌آموزان به عکس کلاس درس و صحبت معلم با بچه‌ها و عکس دو دوست در حال صحبت کردن اشاره کرده‌اند. شاید بتوان این‌طور نتیجه‌گیری کرد که بچه‌ها عکس‌هایی که موقعیت‌هایی شبیه خودشان و افراد هم‌سن و سال خودشان در مدرسه و کلاس را نشان می‌دهد بسیار می‌پسندند که البته خوشبختانه به این مسئله در کتاب توجه شده است و بسیاری از عکس‌های دروس کتاب همین مشخصات را دارند؛ مثلاً عکس‌های صفحات ۶، ۸، ۱۰، ۱۶، ۱۸، ۲۲، ۲۴، ۲۸، ۳۰، ۳۴، ۳۸.

۴ نفر از دانش‌آموزان نیز عکس‌های فرهنگ لغت تصویری پایان کتاب برایشان بسیار جالب بود و بعضی عکس شجره‌نامه و بعضی عکس مشاغل را بسیار پسندیده بودند. پرسش دوم: اگر از شما خواسته می‌شد برای چاپ کتاب سال آینده تصویری انتخاب کنید تا در کتاب گنجانده شود چه تصویری را انتخاب می‌کردید؟

۵ نفر از دانش‌آموزان عکسی از یک مکان آموزشی مانند مدرسه یا کلاس و مکالمه بین دو دوست یا معلم و بچه‌ها را انتخاب کردند.

نظر یکی از دانش‌آموزان این بود: «مثلاً یک دانش‌آموز ایرانی در مدارس خارج از کشور که به صورت داستان اول بلد نباشد حرف بزند بعد درس بخونه و یاد بگیره».

۶ نفر عکس‌هایی از حیوانات و خانواده و مغز انسان و خوراکی‌ها و قالی ایرانی و به طور کلی عکس‌هایی مانند فرهنگ لغت تصویری کتاب را انتخاب کردند؛ البته جامع‌تر و کامل‌تر.

۳ نفر هم عکس‌های مذهبی، مانند حرم امام رضا یا عکسی که مفهوم امام زمان را تداعی می‌کند یا راه‌پیمایی مردم در روز ۲۲ بهمن را انتخاب کردند. مجدداً در این پرسش بچه‌ها علاقه‌شان را به عکس‌هایی شبیه مکان و موقعیت و سن خودشان و نیز عکس‌هایی شبیه فرهنگ لغت تصویری نشان داده‌اند که همان‌طور که ذکر شد این مسئله به‌خوبی در این کتاب لحاظ شده است.

پرسش سوم: آیا مایل بودید که در کتاب شما از تصاویر خارجی استفاده می‌شد؟
۸ نفر از دانش‌آموزان به طور کلی، بودن عکس‌های خارجی در کتاب را ضروری و مناسب ندانسته‌اند؛ به‌ویژه عکس‌هایی با خانم‌ها و آقایان بدون حجاب که با فرهنگ و دین ما مغایرت دارند. این شاید نشان‌دهنده پای‌بندی دانش‌آموزان در این مقطع سنی به فرهنگ خودی باشد.

نظر یکی از دانش‌آموزان: «ما فرهنگمان را دوست داریم پس چه نیازی به استفاده از فرهنگ خارجی داریم».

نظر یکی از دانش‌آموزان: «عکس‌های خارجی معنی خاصی ندارند، اما عکس‌های ایرانی بهتر فهمیده می‌شوند؛ چون دانش‌آموزان ایرانی هستند و بهتر می‌فهمند».

۷ نفر از دانش‌آموزان با ذکر دلایلی مانند آشنایی با مکان‌ها و روش‌های زندگی زبانی، که در حال آموزش آن‌اند، و آشنایی با تفاوت زندگی آن‌ها با ما یا جذب بیش‌تر بچه‌ها به درس به دلیل متفاوت بودن، با گنجاندن تصاویر خارجی موافق بودند، اما همین دانش‌آموزان شروطی را ذکر کردند؛ از جمله تناسب نداشتن با فرهنگ دینی و مذهبی ما و کم‌تر بودن تعداد آن‌ها به نسبت تصاویر ایرانی.

نظر یکی از دانش‌آموزان: «اگر عکسی باشد که دانش‌آموز را جذب درس کند خوب است، اما بی‌حجایی نباشد؛ فقط بتواند دانش‌آموز را مجذوب درس و کتاب کند».

با بررسی دقیق پاسخ‌های بچه‌ها به پرسش سوم، به درک و فهم عمیق بچه‌ها و توجه دقیق آن‌ها به اطرافشان پی می‌بریم و دانستن این موضوع که بچه‌ها بسیار فرهنگ دینی و ایرانی خود را دوست می‌دارند بار مسئولیت و دقت مسئولان و طراحان و نویسندگان کتب درسی را دوچندان می‌کند.

۴. نتیجه‌گیری و پیشنهادهای آموزشی

یافته‌های حاصل از پاسخ‌های دانش‌آموزان به پرسش‌نامه و پرسش‌های مصاحبه نشان داد که بعضی از تصاویر کتاب، مانند تصویر روی جلد، تصویر آشپزخانه، تصویر سرویس بهداشتی، تصویر مربوط به شغل کارمند و تصویر کلاس درس چندان نتوانسته‌اند با مخاطب خود ارتباط برقرار کرده و هدف مد نظر را به دانش‌آموزان تفهیم کنند. هم‌چنین اختلاف معنادار حاصل از آزمون خبی دو نشان داد که دانش‌آموزان در این تحقیق (ترک، فارس، و کرد) درک یکسانی از این تصاویر نداشته‌اند. هم‌چنین دانش‌آموزان از ابتکار گنجاندن فرهنگ لغت تصویری در پایان کتاب استقبال کرده‌اند. شایان ذکر است که بررسی و گنجاندن تصاویر از طریق یک یا چند مؤلف انجام نمی‌شود، بلکه باید برای بررسی تصاویر تحقیقات مختلفی صورت گیرد تا بتوان تصویری مشترک و مفهوم ارائه کرد. می‌توان با کتب مختلف، در مقاطع مختلف تحصیلی، جمعیت‌های گوناگون و روش‌های متفاوت تحقیق در زمینه تجزیه و تحلیل تصاویر به نتایج بهتر و فراگیرتری رسید.

۵. پیوست

۱.۵ پرسش‌نامه

۱. مفهوم این تصویر چیست؟

۲. شغل این افراد را بنویسید.

۱۵۴ تجزیه و تحلیل فرهنگی تصاویر کتاب زبان انگلیسی پایه هفتم ...

۳. نام تخته‌هایی که در این تصویر به کار رفته است بنویسید.

۴. از این تصویر چه می‌فهمید؟

۵. نام تصویر زیر را بنویسید.

۶.

۱. ده مورد از وسایل نسبتاً بزرگ این آشپزخانه را بنویسید.
۲. به نظر شما این خانواده از لحاظ مادی در چه موقعیتی هستند؟
۳. از چه چیز متوجه این موضوع شدید؟
۴. آیا این یک آشپزخانه ایرانی است؟

۷. اسم این مکان چیست؟

۸. آیا این دو تصویر به یکدیگر مربوط اند؟

۹. در این تصویر معلم و دانش آموزان مشغول انجام چه کاری هستند؟

منابع

آذربویه دیناکی، غلامرضا و ساره آذربویه (۱۳۹۲). «مطالعه نقش تصاویر در آموزش زبان انگلیسی»، اولین کنفرانس ملی آموزش زبان انگلیسی، ادبیات و مترجمی، شیراز، موسسه بین‌المللی آموزشی و پژوهشی خوارزمی.

ریختہ گر، مینا (۱۳۹۲). «بررسی رابطہ بین زبان، تفکر و فرهنگ»، اولین کنفرانس ملی آموزش زبان انگلیسی، ادبیات و مترجمی، شیراز، مؤسسہ بین المللی آموزشی و پژوهشی خوارزمی.

Ahmed, F. and M. F. Narcy-Combes (2011). "An analysis of textbooks from cultural point of view", *TESOL Journal*, Vol. 5.

Brown, H. D. (2001). *Teaching by principles.*, Pearson Education Company.

Dornyei, Z. (2007). *Research methods in applied linguistics*, Oxford Applied Linguistics.

Kourdis, E. and M. Zafiri (2010). "Semiotics and translation in support of mothertongue teachin", *Signs*, Vol. 3.

Samovar, L. A., R. E. Porter and N. C. Jain (1981). *Understanding intercultural communication*, Belmont, CA:Wadsworth Publishing Company.

Setmajer-Chylinski, R. (2014). "Language Teaching and Culture: Australian language and culture on the WEB", Retrieved from www.tewtjournal.org

Underwood, J. (1989). "Hyper card and interactive video", *CALICO*, Vol. 6, No. 3.

Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in society. The development of higher psychological processes*, Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press.